Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 141. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 27, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 27-го ЛИПНЯ 1995 р. Ч. 141. РІК CII.

В. ОНОПЕНКО ЗРЕЗИҐНУВАВ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 25-го липня, в Міністерстві Юстиції відбулася пресова конференція міністра Василя Онопенка, присвячена подіям 18-го липня а Софійській площі в Киві, коли міліціянти побили похоронну процесію.

Міністер юстиції В. Онопенко вважає, що "після чорнобильської трагедії — ця найбільша". Але не слід чіпляти ярлики, вважає Онопенко, а треба з'ясувати всі обставини і винести конкретну оцінку. Для цього потрібно опитати сотні свідків, провести розслідування. "Все, що я робив на посаді міністра юстиції, я робив задля того, щоб подібних прецедентів не сталося ніколи", — зазначив міністер.

Наприкінці пресової конференції В. Онопенко несподівано оприлюднив відкритого листа до Президента України Леоніда Кучми з проханням прийняти його резиґнацію, до якої його спонукали такі причини: протягом вісьмох місяців він намагався зустрітися з Президентом для обговорення пекучих загальнодержавних проблем, але такої можливості йому так і не надано; протягом кількох місяців навколо Міністерства Юстиції й самого міністра Онопенка нагнітаються нездорові емоції, що формують обстановку, в умовах якої ні державна установа, ні людина нормально працювати не можуть. За словами Онопенка, інформація, яку отримує Президент, має однобічний характер.

"У демократичних державах світу Міністерство Юстиції відіграє вирішальну ролю в здійсненні державної правової політики, а міністер юстиції є першим радником голови держави. У нас це віддано на відкуп різним державним, напівдержавним і громадським комісіям, комітетам, які не несуть ніякої відповідальности",— сказав міністер.

Настанова до України поліпшується

Київ. — Перебуваючи недавно у столиці України, її амбасадор до ЗСА Юрій Щербак сказав, що картина про Україну в ЗСА починає мінятися на багато більш позитивну, як досі. Разом і з цим змінилося також ставлення урядових чинників і тих, які зацікавлені у капіталовкладені в Україні. На думку Ю. Щербака до цієї зміни поглядів багато причинився теперішній президент України Леонід Кучма та його Уряд.

Свої твердження амбасадор України в ЗСА підкріплює конкретними доказами. Провівши аналізу 200 статтей за час від 1992 до 1994, що появилися в американських засобах інформації, до половини 1994 року на сторінках преси можна було бачити неґативну, похмуру та зловісну картину України. Натомість від другої половини 1994 року звідомлення стали більше життєрадісними та стало їх значно більше. „Звичайно, це не означає, що все у нас добре", сказав Ю. Щербак, але на його думку треба вже перестати думати про Україну з плачем і болем, бо таким сумним образом нічого недосягнеться.

Амбасадор України в ЗСА підкреслює, що важливим фактором є географічне положення України, бо всі держави бачать, що Україна водночас є воротами до Східньої, і до Західньої Европи. Коли ж взяти недавні події в Чечні чи Будьонновську, то Україну бачать державою спокою.

Коли брати під увагу відносини ЗСА до України, то вони також поліпшились — назвати б хоча запросини з офіційними відвідинами Президента Л. Кучми, а коротко після того відвідини президента ЗСА Билла Клінтона в Україну. Одначе найважливішою для України тепер справою є фінансова допомога ЗСА. Для цього в Україні має бути добрий інвестиційний клімат і тому конечним є новий закон про інвестиції.

ОЦІНЮЮТЬ ПРАЦЮ ТРЕТЬОЇ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — У зв'язку з закінченням 14-го липня третьої сесії Верховної Ради України, політики і депутатські групи намагаються детально проаналізувати її працю.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл вважає, що вона була ще менш плідною, ніж попередня. "Півроку товклися навколо закону про владу, на щастя, прийняли його, але як прийшлося до введення в дію, довелося вдатися до такої форми як Конституційний договір. Фактично не прийнято жодного серйозного закону. Крім бюджету хіба. Але й бюджет приймали не маючи зформованої податкової політики, не маючи самої концепції формування бюджету. Тобто, певною мірою, це робилося наосліпо. Загалом не прийнято жодного серйозного економічного закону. Дуже малопродуктивна робота сесії. І знову, головна причина — неструктурованість нашого парляменту, відсутність як більшости, так і меншости. Це все наслідок того виборчого закону, великої кількости 'незалежних' депутатів (близько двох третин), нечіткости депутатських груп, які не мають ні чіткої плятформи, ні дисципліни. Це не дає змоги побудувати працю парляменту за клясичною схемою: більшість і меншість. І, звісно, деструктивна роля керівників Верховної Ради. Свого часу, коли 'ліві' мали відносну більшість, було обрано їхніх представників Олександра Мороза та Олександра Ткаченка — керівниками. Вони всю роботу парляменту намагаються спрямувати у бажаному їм напрямку.

Звідси — надмірна політизація. Наприклад, своєрідне розв'язання проблеми Генеральної прокуратури. Вона, звісно, не вирішена. Адже Президент ніколи не погодиться з таким грубим порушенням конститіційної угоди, але скільки часу на це затрачено. А за цей час можна було прийняти багато потрібних нам законів", — зазначив керівник парляментської фракції Руху.

Сергій Соболєв, голова депутатської групи "Реформи", сказав: "Якщо загалом оцінювати роботу третьої сесії, треба виділити якнайбільш важливе питання, прийняття конституційного договору. Для мене це є принциповим, оскільки у попередньому складі парляменту, та й тепер, я вважаю, що без прийняття нової конституції вреґулювати ті правові колізії, вреґулювати економічні відносини, врешті, створити повноцінний конституційний суд і таким чином завершити створення всіх гілок влади неможливо. І те, що конституційний договір відкриє шлях до нової конституції (а протягом року вона повинна з'явитися), я вважаю найбільшою заслугою парляменту саме на цій сесії. Було, звісно, досить багато питань економічного пляну. Як одне з головних, я б виділив прийняття податку на прибуток, який доказав свою життєздатність і в останніх кориґуваннях бюджету показав, що це податок, який збирається найкраще. Можна виділити й окремі питання щодо безпосередньо змін і доповнень до законодавства, яке стосується пільг в оподаткуванні. Але загалом я не задоволений роботою сесії, оскільки дуже багато питань були або провалені, або до них навіть черга не дійшла".

Вадим Гетьман, один з керівників групи "Незалежні" назвав вершиною досягнень третьої сесії підписання конституційного договору. "Це хоч на деякий час вирішило проблему влади, проблему того конфлікту, з якого не могла вийти Росія та інші наші сусіди. Україна ж показала конструктивність, рух до реформ, до правової держави. Сподіваюся, що з допомогою договору ми досягнемо національної злагоди і, можливо, підійдемо до вирішення корінного питання — прийняття нової конституції... Наша група одностайно голосувала за створення конституційного суду. На жаль, 'права' частина парляменту торпедувала сам конституційний договір, порушила його. Адже там є норма формування конституційного суду. Президент подав свої кандидатури, а Верховна Рада виявилася непідготовленою. І це дуже прикро".

Володимир Яворівський, депутатська група "Державність", зауважив: "Протягом цієї сесії український парлямент нагадував групу людей, які пливуть на крижині. Пливуть у гарячій воді і крижина щоразу тоншає і зменшується. Думаю, що не здоровий глузд, не логіка, а саме відчуття небезпеки дозволило Верховній Раді прийняти одне з найрозумніших рішень — конституційну угоду. Це був довгий і драматичний поєдинок, який закінчився перемогою здорового глузду. Все решта, даруйте, це була законодавча

(Закінчення на стор. 4)

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ ЗАЙНЯЛИ ЖЕПУ

Сараєво, Боснія і Герцеґовіна. — Після цілотижневого артилерійного обстрілювання у вівторок, 25-го липня, військо боснійських сербів зайняло Жепу, ще одну місцевість визначену Організацією Об'єднаних Націй як „зона безпеки". Речник ООН підполковник К. Вернон підтвердив, що боснійські серби зайняли згадану місцевість, а вояки боснійського уряду відступили у довколішні гори. Більшість із 79 вояків українського ґарнізону миротворчих військ ООН під час облоги залишились на місці свого постою, а велику кількість їхнього озброєння сконфіскувало військо боснійського уряду. Дальша доля українських миротворців покищо залишається невідомою.

Згідно з повідомленнями ООН боснійські серби у вівторок вечором дозволили на евакуацію зі Жепи до Сараєво 150 поранених цивільних осіб. Порядок дальшої евакуації був подібним до того, що у Сребрениці після її окупування боснійськими сербами — жінок, дітей та старців автобусами вивезено з міста у незнаному покищо напрямі, а чоловіки від 16 до 55 років стали військовополоненими. Покищо евакуовано приблизно 1,000 осіб, а за звідомленнями ООН перед упадком міста у Жепі було між 10,000 і 16,000 мусульманських втікачів і урядового війська.

ООН повідомила, що в той самий час їхні представники зустрілись у Хорватії з представниками боснійських сербів і договорились про евакуацію цивільного населення з Жепи. Умовою для цього — урядові війська мали здати свою зброю ООН і відмінувати дороги. Одначе боснійський прем'єр-міністер Гаріс Сіладжіч на це не погодився, підкреслюючи те, що боснійські серби не дотримали подібної угоди у Сребрениці. В результаті доля тисяч осіб невідома. Упадок Жепи залишив тільки одну „зону безпеки" у східній Боснії вільною покищо — Ґоражде. Інші „зони безпеки" це Сараєво, Бігач і Тузла. Західні союзники одначе попередили боснійських сербів, що коли вони заатакують Ґоражде, то потерплять від сильного бомбардування НАТО.

Тим часом Міжнародний кримінальний трибунал у Гаазі для справ колишньої Юґославії звинуватив у воєнних злочинах провідників боснійських сербів Радована Караджіча і генерала Радка Младжіча за ґеноцид і злочини проти людства.

В паризькій підземці стався вибух

ПАРИЖ. — У вівторок, 25-го липня, по полудні на станції паризької подземки Сан Мішель гримнув вибух, у висліді якого четверо осіб загинуло і щонайменше 40 поранено, понад 10 — тяжко.

Вибух стався в останньому вагоні. Поліція, авта швидкої допомоги і пожежники прибули на місце трагедії буквально через декілька хвилин.

Правоохоронні органи покищо не можуть сказати, який тип вибухівки застосовано, однак представники паризької прокуратури вже висловили припущення, що мова йде про атентат. Згідно з особистим наказом міністра юстиції Жака Тубона, обставини вибуху вивчають спеціялісти з розстежень терористичної діяльности.

Жодна з екстремістичних груп, що діють у країні, не взяла на себе відповідальности за скоєний злочин.

Того ж дня місце трагічної події відвідав президент Франції Жак Шірак, прем'єр-міністер Ален Жюппе та інші члени уряду і високі поліційні службовці.

Відбулося засідання політичної ради СПУ

КИЇВ. — Депутат Верховної Ради від Соціялістичної Партії України Н. Вітренко повідомила, що на засіданні політичної ради партії 15-го липня проаналізовано нинішню ситуацію в Україні та зроблено висновок, що потрібно посилити організацію праці СПУ. Підписання конституційного договору оцінено неґативно, як таке, що порушує конституцію. Становище голови партії О. Мороза, який, як голова Верховної Ради України був змушений підписати цей документ, сприйнято із зрозумінням. Обговорено необхідність створення бльоку здорових лівоцентристських сил для спрямування його проти режиму Л. Кучми. На думку політради СПУ, Президент України проводить політику геноциду проти власного народу. На запитання, чи правда, що в СПУ стався розкол, Н. Вітренко відповіла, що розколу не було, а лише гостра політична дискусія, що є нормальним явищем. І критика голови, і фракції в цілому — теж явище нормальне. Замість трьох секретарів, обрано голову політичного виконавчого комітету І. Чижа. Обрано також шість нових членів комітету.

Українські підручники у вищих школах — проблема державної ваги

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Доцент катедри аерофотогеодезії Львівської Політехніки Христина Бурштинська — це не лише виїмковий фахівець у своїй рідкій для жінки професії, але також великий ентузіяст українізації вищих шкіл в Україні.

Х. Бурштинська під час інтерв'ю в редакції „Свободи".

Тому нічого дивного, що саме вона є головою Товариства Української Мови „Просвіта" на Політехніці і це вже від 1990 року.

— Вияснiть нам, як це так, що в політехніці є окрема „Просвіта"? Нам здавалося, що існує одне товариство, яке охоплює усіх.

— Бачите, кожний учбовий заклад має свій осередок „Просвіти", а всі разом творять, наприклад у Львові, Товариство „Просвіта", головою якого є письменник Роман Іваничук. Завдання тих осередків є дбати про плекання української мови, а то й її впроваджування у різних учбових закладах.

— А чи наука на політехніці є ведена виключно українською мовою?

—Ви знаєте добре, як важко із впровадженням української мови як навчальної у вищих школах, а вже зокрема у технічних науках, де уважалося, що українська мова для техніки і науки не придатна. А до того не лишень виклади велися майже в цілості російською мовою, але усі підручники писані нею і досі дуже мало із них є українською. Отож ми зібрали на політехніці тисячі підписів за введенням української викладової мови і таке прохання направили до Верховної Ради, а коли в 1989 році впроваджено закон, про мову, це дало можливість впровадити її у політехніці. Коли нашим ректором став Юрій Рудавський, до речі перший ректор обраний демократичним способом на основі виборів, вже в 1992 році прийнято викладовою мовою українську і цим наша політехніка стала просто унікальною.

— Значить від 1992 року усі виклади у вас ідуть українською мовою?

— Це так має бути, але все ще тут і там впихається російська, тим більше, що є брак підручників. Тепер най-

(Закінчення на стор. 4)

ХОР „ДУМКА" НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут у суботу, 29-го липня, в залі „Веселка" відбудеться концерт лавреата премії ім. М. Лисенка, хору „Думка" з Ню Йорку. Диригент — Василь Гречинський. Початок о год. 8:30 вечора. Після концерту відбудеться забава, гратиме оркестра „Відлуння".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

300-річчя російської фльоти

СЕВАСТОПІЛЬ.— Тут створено громадський комітет з підготови до святкування 300-річчя Російської фльоти. Голова Севастопільської Міської Ради Віктор Семйонов підписав розпорядження про сприяння комітетові й надання допомоги в організації ювілейних заходів, які відбудуться 20-го жовтня 1996 року.

Делеґація китайського парляменту відвідала Україну

КИЇВ.— Офіційна візита делеґації китайського парляменту розпочалася зустріччю з головою Верховної Ради України Олександром Морозом, який зазначив, що від парляментів обох країн залежатиме, щоб китайсько-українські взаємини набували стабільности й динамізму. Українські депутати прагнуть вивчити китайські закони, якими реґулюється підприємницька ініціятива окремої особи в умовах ринкової економіки і створюються сприятливі умови для зростання чужоземних інвестицій. Голова китайської делеґації Вань Ханьбін додав, що Китай приваблює геополітичне положення й економічний потенціял України, оскільки він розбудовує "шовковий шлях" і Україна може бути тією ланкою у ланцюгу, що з'єднає Китай із Заходом. Під час зустрічі з прем'єр-міністром України Євгеном Марчуком лідер китайської делеґації зазначив, що Китай вважає проблему Криму внутрішньою справою України й водночас нагадав, що Тайван є невід'ємною частиною Китаю, а уряд КНР є законним урядом на теренах Китаю. Передбачається, що наприкінці 1995 року Президент України Леонід Кучма відвідає Китай.

Вільні профспілки невдоволені діями УНСО

КИЇВ.— Тут відбулося надзвичайне засідання консультативної ради Вільних Профспілок України (ВПУ), організацією якого, на думку Виконавчого комітету ВПУ, займалася організація УНА-УНСО. Виконавчий комітет вважає це засідання незаконним і таким, що несе спробу дискредитувати як виконавчий комітет, так і ВПУ в цілому. Конфлікт між Консультативною радою і Виконавчим комітетом ВПУ виник після звільнення 15-го червня 1995 року на засіданні Консультативної ради голови ВПУ Олександра Мриля. Деякі профспілки не згідні з таким рішенням і плянують повернути Мриля на цю посаду ще до конґресу, який має відбутися 7-го вересня цього року. Дії УНА-УНСО розцінюється як грубе втручання політичної партії у справи громадської організації.

Амбасадор Канади залишає Україну

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз прийняв амбасадора Канади Франсуа Маттіса у зв'язку із завершенням терміну його уповноважень в Україні. Ф. Маттіса тепер призначено амбасадором Канади у Норвеґії. О. Мороз із вдячністю згадав свої відвідини Канади і подякував амбасадорові за сприяння поїздці української делеґації на Парляментську асамблею ООН. У свою чергу, амбасадор сказав, що йому жаль залишати Україну, де він був першим канадським послом і спостерігав за народженням української державности. Ф. Маттіс повідомив, що вже є два конкретних українсько-канадських проєкти щодо створення спільних підприємств для видобутку нафти і ґазу та будівництва житла.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ експертів туризму, цього літнього вакаційного сезону значно збільшилося число американських туристів. Громадяни ЗСА, зважаючи на існуючу економічну стабільність і з надією, що такою вона залишиться дальше, вирішують цьогорічні вакації переводити в туристичних місцях країни. Наслідком цього є зріст туризму у мальовничих державних парках країни, а крім того вакаційники видають більшу кількість грошей як досі та проводять довші вакації. Ще одним цікавим твердженням знавців туризму про причину крайового туризму є те, що народ починає знову думати про вартості родини у суспільстві. З цього приводу спільні родинні вакації , щоб мати можливість бути разом і таким способом закріплювати родинне спілкування.

У КОНҐРЕСІ ОСТАННІМ ЧАСОМ проходить цілий ряд зізнань перед окремими комісіями. Одне із таких зізнань у справі наїзду на забудування релігійної секти Бренч Давідіян, провідником якої був Дейвид Кореш у Тексасі, недалеко місцевости Вейко набирає чим раз більшого розголосу. Причиною цього є те, що наїзд на згадану оселю Федеральним бюром алькоголю, тютюну і вогнепальної зброї закінчився непередбаченим трагізмом людських жертв. Продовженням того трагізму були також і фальсифіковані звітування відповідальних чинників, які намагалися затерти свою провину некомпетентности та іґнорування існуючих правил. Одним із звітодавців перед Конґресовою комісією був Роберт Родріґез, який був таємним аґентом серед згаданої секти та попередив своїх зверхників про те, що Д. Кореш знав про заплянований напад, але вони цього не взяли під увагу.

У СВІТІ

ЕСТОНІЯ ПОСІДАЄ перше місце у Прибалтиці за кількістю злочинів на душу населення. Згідно з оприлюдненою статистикою, за першу половину 1995 року в республіці на кожні 100,000 осіб здійснено 126,7 правопорушень. У Литві цей показник — 82.2, а в Латвії — 72.4. В Естонії розкривають тільки 22 відсотки здійснених злочинів. у Литві — 40, в Латвії — 30. Крім того, в Естонії значно частіше злочини пов'язані зі застосуванням вогнепальної зброї.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Литовський напрям

Недавно, у квітні, Україну з офіційною візитою відвідав президент Литви Альґірдас Бразавскас. При слові Литва в українців переважно виникають теплі почуття і позитивні асоціяції. Раз — недавня підсовєтська доля однакова, та сама тиранія, ті самі репресії з боку Москви, а подруге — немало дотичного знаходимо у глибшій історії. Згадаймо лише давню Литовсько-Руську державу, у якій формально правили литовські князі, але в якій панували українська мова та культура, українська духовість.

Очевидно, так само добре наставлені до України й литовці. Власне, президент Бразавскас саме для того й приїздив до Києва, щоб пожвавити розвиток двосторонніх взаємин. Тут відразу варто підкреслити, що за цей розвиток виступає не тільки ліво орієнтований Бразавскас, але й його правий політичний опонент Вітаутас Ляндсберґіс, перший голова Верховної ради незалежної Литви. „В України і Литви ні колись, ні тепер нема проблем, які могли б охолоджувати наші стосунки",— сказав з цього приводу В. Ляндсберґіс. „Україна є тією країною, з якою Литва навіть психологічно більш схильна до співробітництва", — стверджує Юстінас Каросас, один з лідерів литовської парляментарної більшости.

Але, здається, існує ще й інша, протилежна психологічна закономірність. Одночасове постання багатьох незалежних держав на руїнах московської імперії неминуче супроводжувалося певною евфорією. Усім здавалося, що так званий вільний світ з нетерпінням чекає свята приєднання до всеплянетної родини нових народів. І вони, молоді республіки, кинулися в різні боки, не здаючи собі справи, що ні з ким не знайдуть такого глибокого порозуміння, як самі зі собою, адже тоталітаризм, та ще й російсько-большевицький — то справді дуже специфічний соціяльно-економічний і духовий досвід, взаємне врахуваня якого дозволило б уникнути чималої дози болю під час переступлення порогу від старих до нових форм життя.

Услід за психологічними йшли політичні причини, через які стосунки між колишніми совєтськими „республіками-сестрами" не дістали „другого дихання", пригальмувалися. Відомо, що Україна першою з них взяла на себе міжнародні зобов'язання поважати права національних меншин на її території. То був чисто український крок — безхитрісний, довірливий, глибоко демократичний. З таким самим щирим довір'ям Україна визнала незалежну Литву, можливо — занадто поспішно, бо поза увагою офіційного Києва залишилася 45-тисячна громада українців у Литві (2.3 відсотка від усього населення Литви), проблема їхнього громадянства не стала предметом вчасного взаємного вирозуміння задля унеможливлення неґативних, в людському сприйнятті болючих явищ.

Проте йдеться про щось важливіше — про оптимістичний сенс двосторонніх стосунків. При всій формальній подібності післякомуністичної ситуації в Україні і в Литві — там і там національно-патріотичні сили не вибороли належної повноти влади у зв'язку з проголошенням самостійних держав, там і там демократичні партії не зуміли об'єднатися, там і там „вчорашні" взяли реванш у формі комуністично-соціялістичних більшостей у парляментах — існує все ж велика різниця. Литовці, очолені лівим А. Бразавскасом, колишнім комуністичним лідером, дуже швидко стабілізували і фінансове, і політичне становище, їхній лат, національна грошова одиниця, стоїчно витримав російський економічний тиск і таки не девальвував. Щодо політичної системи, то Литва давно і добре зробила те, що Україні дотепер ніяк не вдається — прийняла конституцію, закони про уряд, про президента і про сейм.

Що ж спричинює цю різницю? Литовські комуністи, включаючи президента А. Бразавскаса, почувають себе передусім литовцями, українські комуністи українцями себе не почувають і в цьому вони небезпечно подібні до комуністів білоруських, які ганебно зреклися свого національного суверенітету.

Коментуючи свою візиту до Києва, А. Бразавскас сказав на пресовій конференції: „Найкраще місце для України — в Европі. Але Росія не хоче мати біля себе стабільну Европу, а хоче мати нестабільну проміжкову зону для свого впливу. На це треба дивитися просто: вибирати або свої власні інтереси, або інтереси сусідньої держави. Якщо ж існує побоювання викликати невдоволення сусідньої держави, значить її інтереси ставиться вище".

Точне, слушне зауваження!

М. Мельник

ЯК ДАЛЕКО ДО ГРИВНІ?

II

Для людей, які хоч трохи в тих справах визнаються, є очевидна річ, що альфою і омегою оздоровлення економіки України є еконо-мічні реформи, які перш за все дозволили б Урядові раз назавжди покінчити з емісією нічим не покритих грошей. Одна можливість покриття дефіцитів — це збільшення бюджетних доходів. Тут люди нормально мають на думці піднесення податкових ставок або накладення нових податків. Нині всім ясно, що в Україні подібні заходи успіхів не принесуть. Залишаються дві інші можливості, себто, економічний ріст та більша дисципліна у збиранні податків.

Як повернути економіку України, так би мовити, на добру дорогу, себто, щоб вона почала рости? Основну ролю напевно відограє Президент Кучма. Коли він буде слухати тих українських економістів, які думають приблизно так, як, приміром, економісти з Міжнародного Валютного Фонду, тоді можливості на швидке економічне покращання будуть більші. В тому випадку було б дуже добре, коли б Президент обсадив всі міністерські пости, які мають якесь відношення до економіки, правдивими ентузіястами економічних реформ.

У жовтні минулого року Л. Кучма послухав таких економістів і хотілося б вірити, що з того шляху він не зійде. На жаль, економістів і політиків з цілком викривленими, а то й неграмотними ідеями про економічні реформи в Україні не бракує і їх поради не залишаються без наслідків на акції Уряду. Може найбільш яскравим прикладом тут є часи, коли Кучма був прем'єр-міністром. Він послухав тих економістів, які йому сказали, що причиною економічних негараздів в Україні є порвання зв'язків з Росією. На основі тієї поради Кучма підписав більш політичний, ніж економічний договір про економічний союз з Росією та іншими країнами. Багато економістів ще й тепер плетуть ті самі дурниці, не зважаючи на найбільш яскраві приклади, які їхні тези цілком заперечують. Наприклад, Латвія та Естонія мають сьогодні цілком конвертовані валюти і провадять економічну політику за допомогою звичайних важелів економіки з вільними ринками. І тому сьогодні прикро дивитися на те, як після чотирьох років незалежности Президент України вважає за потрібне публікувати звернення до українських селян, щоб „все ... поставити на службу врожаєві ... вчасно і без втрат зібрати хліб, аби кожна зернина й колосок потрапили в комору держави, колективного господарства чи фермера". Не знати чому Кучма включив тут фермерів? Коли б сільські господарства України опинилися в руках приватних власників, тоді вони ці всі речі робили б у власному інтересі, а не у відповідь на заклики Президента. Коли б Президент Америки виступив з подібним закликом до американських хліборобів, його висміяли б.

Поганих порад слухає Кучма ще й тепер. У своїй промові в Ужгороді з нагоди 50-річчя з'єднання Закарпаття з Україною, він сказав таке: „Ці банківські установи, яким належать ключові позиції у формуванні кредитних ресурсів, свого часу були державними. Я покищо не ставлю питання про їх націоналізацію, хоч і такий захід, до якого, до речі, досить часто вдаються західні держави, не виключається". Західні країни сьогодні не націоналізують, а продають націоналізовані фірми і банки і тому дивно, що такий нонсенс хтось вставив у промову Президента.

Як я згадував уже, другою можливістю збільшення бюджетних доходів і тим самим зменшення дефіциту є більша дисципліна у збиранні податків. Очевидно, Уряд про це дуже добре знає і робить відповідні заходи в тому напрямі. Та, на жаль, надто велика кількість людей оперує на чорному ринку і гроші від них стягнути неможливо. Єдиний лік на те — ліквідація чорного ринку. Єдина можливість ліквідації чорного ринку — не карні закони і поліція, а запровадження вільних цін.

Та найкраща можливість зменшення бюджетного дефіциту — це зменшення видатків на дотації для державних підприємств та зменшення видатків у соціяльній сфері. У першому випадку, і найкращий лік і абсолютна економічна конечність, це швидка приватизація. Вона не тільки звільнить Уряд від дотацій, але й підійме приходи з податків. На жаль, вигляди на зниження видатків у соціяльній сфері мінімальні. Теперішня Верховна Рада на це ніколи не дозволить.

В основному, наміри Кучми відносно дефіциту є добрі. Він хотів би скоротити бюджетний дефіцит до 8 відсотків від внутрішнього валового продукту в 1995 році, до 6 відсотків у 1996 та до 4 відсотків у 1997 році. Президент хотів би теж, щоб тільки 1–2 відсотки дефіциту були покриті позичками у Національному Банку.

Та остання ідея доброю не є. Україна бюджетного дефіциту так швидко позбутися не зможе. Та його ні в якому випадку не можна покривати за допомогою грошової емісії. Його за всяку ціну треба покривати державними позичками. Недавно Уряд зробив перший крок в тому напрямі, випускаючи короткотермінову 90-відсоткову державну позичку. Якщо Урядові вдасться знизити інфляцію до тої міри, щоб короткотермінові відсотки дійшли з 90, скажімо, до 8–9 відсотків, тоді буде дійсно добрий час, щоб запровадити гривню.

Олександер Серафин

ВІД ОДЕСИ ДО ПОЛТАВИ ЧЕРЕЗ КРИМ

III

Нам дарував козацькі та інші пісні місцевий вокальний колектив. Пізніше нас вгощали на „пікніку" своїми козацькими стравами та славним петриківським хлібом. Всі ми були перейняті гостинністю та патріотизмом козацьких нащадків та їх вірою у майбутнє України.

І знову розчарування — Харків. Хоча були в трьох церквах, музеях художнього та історичного мистецтва, все таки бракувало української душі. Навіть прогулянку по центральній площі міста пригноблює пам'ятник Ленінові. Але приходить „порятунок", коли стоїш перед, можливо, найбільшим і найвеличнішим в світі пам'ятником Шевченкові. Одначе ми очікували багато більше в колишній столиці України.

Наступна зупинка на один день була в Полтаві. Тут, може, найбільше українського духу. З Полтавщини походить багато корифеїв української культури. Полтавський краєзнавчий музей перетворюється — набирає українства. Воно, одначе, існує в домі-музеї І. Котляревського, свіжій могилі-пам'ятнику героям полтавської битви, домі-музеї Патріярха Мстислава та Панаса Мирного. Також з 38 середніх шкіл, 35 з них україномовні.

Український дух панував на зустрічі з представниками Товариства „Україна". Коли в минулому воно займалося пропаґандою, тепер його провідники займаються відродженням України. Вони розказували про свою виховну та видавничу роботу. Не бракувало української пісні, яку дарувала нам Наталя Хоменко з хору „Калина".

Всі ми були задоволені поїздкою до села Опішня, відомого з гончарських виробів. Були в домі-робітні художника Михайла Китриша, який розповів про свою працю. Мимоволі пригадалося українське село, яке залишилося в уяві з дитячих років, включно з болотом. Ішли ми по болоті пішки, бо автобус не міг далі дібратися.

По дорозі зупинилися на колишній посілості Кочубея в селі Декань. З його майна залишилася церква і брама. Палац вже давно розібрано, а також броварню „Декань".

Наступного дня зупинилися в селі Решетилівка, щоби ознайомитися з виробами килимів та вишивок. Усім нам сподобалися чудово вишиті рушники, сорочки та ткані кольорові килими, які є у фабричному музеї, а також на продаж.

Біля міста Дубно ми відвідали Спасо-Преображенський монастир з 1629 року. Його передано православній церкві два роки тому. За совєтських часів монастир вживали як магазин та стрільницю. Монастир дуже знищений і його реставрація, яка вже почалася, триватиме багато років, про що розказував його настоятель.

Завдяки тритижневій надзвичайно цікавій прогульці ми помолилися на могилі Тараса в Каневі і завершили свою поїздку в Києві, оглядаючи наші дорогоцінності — собор Св. Софії, Печерську Лавру, Музей історичних коштовностей України і т. п.

За три тижні не можна стати експертом української державности. Однак залишилися певні враження. Україна утверджується, хоча повільніше, ніж ми цього бажали б. Вона не є такою, як ми її собі колись уявляли, хоча для багатьох з нас це не була перша поїздка в Україну. Національний дух живе в народі, головно в селі. Будьмо терпеливими та маймо вирозуміння. Допомагаймо Україні і не тратьмо віри в її майбутнє.

Марта Тарнавська

„ВСЕСВІТ" — ВІКНО УКРАЇНИ У СВІТ

III

Ще в жовтні 1988 року опублікувала я в „Сучасності" полемічну статтю „Про дві антології поезії, журнал „Всесвіт", радіоміст Київ—Чикаґо, бібліографічні курйози, іґноранцію і промовчування", де піддавала гострій критиці тенденційність і упередженість журналу до матеріялів, несприйнятливих його ідеологічним настановам і висміювала дивогляди, які народжувались із таких настанов. Хотілось бо, щоб „Всесвіт" був не тільки найцікавішим серед українських журналів, але і справді висококультурним першоклясним виданням, що стояло б на рівні найкращих світових стандартів і що до нього можна було б ставити високі вимоги.

Ґорбачовська гласність і перебудова відкрили перед „Всесвітом" нові перспективи. Журнал піднявся із прокрустового ложа політичної ідеології, і почав відважно експериментувати з новою автурою і новою тематикою. В 1990-ті роки „Всесвіт" ввійшов повний розмаху, динаміки, нових надій. Те, що донедавна було під забороною, здавалося тепер особливо приманливим і захоплюючим. І так ось у кількох числах друкується еротичний, контроверсійний донедавна і на Заході, роман Д. Г. Лоуренса „Коханець леді Чаттерлей", у відділі публіцистики — такі речі як викривальна книга про голод в Україні „Жнива розпочу" Роберта Конквеста, або нотатки нобелівського лавреата Андре Жіда про його подорож до СССР, що опубліковані вперше у Франції 1936 року, раптом перемінили були цього розхваленого раніше совєтською критикою проґресивного французького письменника на „зрадника" і ворога Совєтського Союзу. У журналі починають появлятися статті і дослідження українських критиків-еміґрантів і добірки літературних творів українських письменників діяспори. Тираж „Всесвіту" в половині 1990 року зростає до 70,000 примірників. Але свобода слова має свою високу ціну. В ситуації тривалої економічної кризи журнал щораз більше залежний від ринку: ціни на папір і поліграфічні послуги зростають із швидкістю, що її не можна наздогнати підвищенням коштів передплати, а державні субсидії вигасають. Журнал пробує посилювати попит серед читачів, друкуючи більше розважальних, популярних матеріялів: наукової фантастики, творів детективного жанру, любовних романсів із забороненими досі відкритими елементами еротики, а також — як воно в цьому контексті не звучить дивно — запроваджує „Куточок юного читача", де передруковуються з канадського видання популярні оповідання з Біблії. 1992 року „Всесвіт" випускає замість стандартних двох чисел журналу — два бестселери легкої белетристики, що їх ціль — поповнити видавничий бюджет. В наступному — 1993 році — замість 12 чисел у рік, виходить тільки сім: п'ять чисел отримують подвійну нумерацію. Тираж драматично падає: він тепер нижчий як 20,000 примірників і здебільшого в колофоні не позначений. Ціна одного примірника також тільки „договірна". На титульній сторінці, де колись було позначене видавництво, тепер стоїть речення „Видає редакція журналу". Редакційному колективові доводиться тепер займатися не тільки редаґуванням, але й видавничими справами. У списку редакції позначена нова посада — комерційного директора. Така завзята і підприємницька постава до життя, одначе, свідчить про молоду енерґію і життєздатність редакційного колективу і вона приносить позитивні наслідки. З'являються спонзори і меценати. Журнал отримує фінансову підтримку акціонерного банку ІНКО. Окремі числа виходять у світ за допомогою приватних меценатів (наприклад, ч. 1 за 1994 рік появилося за фінансовою підтримкою д-р Марії Фішер-Слиш із Торонто). „Всесвіт" бореться за життя і виживає. За минулий рік появилося десять окремих чисел журналу — тільки два з них позначені як подвійні. На сторінках „Всесвіту" минулого року появилися два прекрасні романи, що на них я давно вже чекала: „Кохання під час холери" — переклад з еспанської мови но-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Музичний світ Р. Бородієвича

Із присмерків минулого з-перед п'ятдесяти років виринає чітка картина: на просторій площі перед приміщенням філії Академічної гімназії у Львові, на вулиці Пекарській, в половині 1930-их років вирує жвавий рух шкільної молоді. Он, яке воно, юне життя! Розхвильована гімназійна братія користується десятихвилинною перервою між навчальними лекціями, кидаючись навперейми сюди й туди, розгомонюючи на всі лади, даючи поривний вираз прикметній собі п'янкій енерґії, засидженій цілими годинами у тісних лавках клясових заль.

Серед тієї розвихреної метушні юних одчайдухів на волі хутко пробиває собі шлях з середини шкільного будинку до воріт виходу з гімназії незвичайна поява: стрункий, чепурно зодягнутий юнак з течкою в одній руці та скрипковим футлярем у другій, змагає проти течії. Це Ромко Бородієвич, учень вищих кляс гімназії. Впоравшися з останніми лекціями в одній школі, покидає нашвидку гімназійні пороги, аби встигнути на лекції в Музичному Інституті ім. Лисенка, що на протилежному кінці міста, на вулиці Шашкевича.

Отак звершується для нього кожного дня довгий колобіг навчання в цій і тій установах, дуже зусильний в одній школі, не те що в обидвох. Проте Ромко ніколи не залишить своєї улюбленої скрипки, він уже багато років вірний їй та своїй додатковій музичній освіті. Вже й видні плоди його музичного захоплення — виступає солістом-скрипалем у різних імпрезах і концертах в гімназії й Інституті, грає першу скрипку у шкільній оркестрі, вивчає й інші інструменти, змагається з важкою подвійною програмою навчання. Яке трудне і складне завдання це не було б, Бородієвич з музикою не розлучиться.

Скрипка, фортепіян, усі теоретичні й виконні форми музичних зайнять стали супровідними зірками його юности й пізнішого творчого життя — в краю й у діяспорі. Після студій в Музичному Інституті у Львові і згодом в Музичній консерваторії Відні проклався його шлях до професійного звання музики в Америці. Поле його діяльности охоплювало широкий засяг — інструменталіста-соліста, музичного керівника-дириґента, організатора музичних програм у навчальній системі середніх шкіл і вищих освітніх установ в низці стейтів на його всякчасних північно-американських поселеннях. Пам'ятає його й наша Союзівка з сімдесятих років у ювілейній імпрезі „Сватання на Союзівці", де виконувались його музичні композиції й де сам композитор зі своїми синами виступали в інструментальній програмі (фортепіян, скрипка, ґітара).

Після активної музичної й педагогічної кар'єри осів проф. Роман Бородієвич у Філядельфії, де впродовж багатьох років займався виховно-навчальною й композиторською діяльністю. Її ще й досі з великою посвятою плекає він, додаючи десятки до сотень його композицій, що здобули собі признання в музичних програмах наших мистців сцени й естради. Велика пора, щоб у місті „братньої любови" відзначили належно його 75-річчя, що мало відбутись минулого року (Бородієвич народився 20-го серпня 1919 року у Збаражі в Західній Україні). Ювілят безумовно заслужив собі на увагу нашої суспільности. Тільки в ділянці композиторської творчости в Бородієвича сотні інструментальних, хорових і вокально-сольових творів, які виконувались у діяспорі. Кажемо сотні, хоч імовірно кількість лише вокальних композицій доходить до 1,800 окремих „опусів".

Як вокаліста, зацікавили мене саме його вокальні композиції при супроводі фортепіяну. Їх незчислена кількість, плодовитість композитора неймовірна! Цікаві його пісні з достроєм фортепіяну на слова рідних і чужих поетів, теж на власні тексти не менш як до 290 музичних творів. Роман Бородієвич займався й поетичною творчістю. Про те ось як прикметно він висловлюється: „Поезія й музика розвивались рівнобіжно і співзвучно, доповнюючи одна одну. Римоване слово звучало справді поетично, а разом з музикою поєднувалось у високоестетичне, прекрасне ціле... Цей процес і в сучасному практикується, хоч недостає йому духових традицій, осяйної краси, гармонії, одуховленої величности..."

Тому що більшість його творчого доробку неопублікована, він і невідомий нашій ширшій громаді. Кошти публікації нотного матеріялу надто високі, аби український композитор міг на них здобутись, все одно, в краю чи в діяспорі. А все ж годилося б ознайомитись хоч би тільки з окремими його творами, їхня бо ориґінальність, лірична мелодійність чи драматична напруга, відповідно до характеру твору, абож музична співзвучна виразність, згідно з текстуальною мовою — виявляють неабиякого майстра поетично-музичної передачі. Прикметно, що Бородієвичеві легко писати музику до поетичних творів, на сольоспіви, дуети, терцети, квартети та хори, оскільки це і його форте; він прекрасно вживається в тематику ліричної чи епічної поезії, бо й самому не чужа поетична творчість, якою часто займається. Приведемо типову строфу з його вірша „Призабута рідна мова":

Море крови проливалось
за кільчастим дротом,
Рідне слово затопталось
жорстоким деспотом;
Дні за днями, рік за роком —
час ран не загоїв,
Перемішав нашу мову
з ворожим погноєм...

Виберемо декілька зразків Бородієвичевих сольоспівів з різних періодів, аби вказати на його характерний ідіом та ідейне скерування композиції; ось його „Пісне моя, моя ти дитино", сольоспів з фортепіяновим достроєм на слова й музику Р. Бородієвича:

Нехай ця пісня заведе нас
У світ давноминулих днів —
Нехай же створить
рідний образ,
Повен чуття,
любовних слів...

Ця пісня й мала передувати в авторовому виданні циклу його вокальних композицій, проте не довелось і досі таке коштовне видання випустити у світ. З того ж часу, сімдесятих років, датується його зворушливе звернення до рідних батьків „Ви одні лиш розуміли пісню мою" й низка вокальних творів Бородієвича на його ж слова, глибоко сприйняті, овіяні молитовною задумою: „Молитва", лірично-настроєвий „Львів", дуже ефективний драматичний вираз його туги, „Львове мій!" та інші.

У вісімдесятих роках композитор займається й чужомовним ідіомом, створюючи такі релігійні рапсодії, як „A World without Tears", „The One Who Plans".

До релігійної теми повертається Роман Бородієвич і в дев'ятдесятих роках, поклавши під музику англомовний текст славня „Saint Francis" для сольового виконання, абож хорового ансамблю в супроводі орґанів.

Невтомний у своєму творчому горінні, наш композитор творить у 1995 р. цілий цикл сольоспівів з патріотичною тематикою на свої власні слова („Не забуваймо") і поезії з поетичних збірок Р. Володимира („Творчий акт", „На концерт", „Волочаться роки", „Туди, на захід", „Гриміла ніч", „Скитання"). Відомі теж з раніших років його композиції на слова ба-

(Закінчення на стор. 3)

„Засумуй, трембіто“

На північному передмісті Філядельфії, неначе в парку, положений Менор Джуніор коледж. Тут у 1976 році Сестри Василіянки заснували Студійний Осередок Української Культури з метою зберігати і розповсюджувати українську спадщину і культуру. Від часу заснування СОУК притягав мистців і майстрів українського народного мистецтва. Одним із них був Никола Павлюк, майстер шкіряних виробів.

Никола Павлюк, член української організації „Черемош“ — це леґенда Гуцульщини. Народжений 18-го квітня 1915 року, мав знання і вмілість старих майстрів. З його розповіді знаємо, що ще малим хлопцем захопився постолами свого старшого брата — його цікавило, як вони зроблені. Не думаючи довго, малий Никола розібрав постоли. Ціле життя пам'ятав, як сильно батько покарав його за цю першу лекцію вироблювання зі шкіри. Після того одначе, Никола ночами робив святкові постоли для всіх дев'яти членів родини.

В СОУК приміщена гуцульська збірка, яку Дмитро і Оксана Ткачуки рішили залишити тут на постійно. Серед експонатів цієї збірки знаходяться шкіряні вироби Н. Павлюка — череси, дзьобенки, постоли. Виставки майстра Н. Павлюка були на багатьох фестивалях в Америці, Південній Америці і Канаді. Н. Павлюк любувався також піснею. Він грав на скрипці і сопілці. На річному українському фестивалі СОУК Менор коледжу ми розмовляли: „Я так хотів би поїхати додому, в Україну, але сили не дозволяють. Така в мене туга... але, тепер, додав з усмішкою, „я вам заграю“ — і пригубився до сопілки. Забриніла в'язанка пісень. Учасники фестивалю обступили його і зі захопленням слухали. „А не забудьте за мене на другий рік, запросіть“...

18-го червня 1995 року обірвалася пісня Н. Павлюка. Добрий Господь покликав його на вічний спочинок, а рідні Карпати додому, на вічну ватру. Залишив у смутку дружину Олену, доньок Анну, Марію і Віру та чотирьох внуків.

На Панахиді, з друзями і знайомими молилися за душу покійного Сестра Марія Кекилія, ЧСВВ, президент Менор Джуніор коледжу, Сестра Марія Франциска, ЧСВВ, директор СОУК, і Христина Прокопович, куратор СОУК. Від Гуцульського Товариства „Черемош“ прощав Михайло Луців. Під час поминок, зворушливо говорила про покійного Николу Павлюка Христина Хомин-Іжак, колишній куратор СОУК.

Менор Джуніор коледж і СОУК не забудуть добродушного Н. Павлюка. Тут, посеред гуцульської збірки на другий рік і прийдешні роки, сумуватимуть за своїм майстром приятелі, знайомі та гуцульська, насичена живичним запахом, трембіта.

Анна Максимович

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ:

V-95

	2,000 дол.	Іванна Яворська (в пам'ять мужа бл. п. Віктора Яворського на Богословську Академію у Львові);
по	100 дол.	Н. Н. Балтиморе, Мд (на церкву в Україні), Валтер Стрихар, Анна Стельмах;
	65 дол.	Маркіян і Люба Онуферко (в пам'ять бл. п. д-ра Дмитра Кострубяка);
по	50 дол.	Наталія Кравчук (в пам'ять бл. п. Василя Пасічняка), Юлія Логуш з родиною (в пам'ять мужа, тата, діда і прадіда бл. п. Омеляна Логуша), Ольга Дзядів, Стефан Гук;
по	25 дол.	Богданна Бігун, інж. Лев і Александра Яцкевичі, Ігор Гуменюк;
	20 дол.	В. Т. Жила.

VI-95

зложили:

по	100 дол.	Евдокія Мартинів (в пам'ять мужа бл. п. Івана у 18-ту річницю його смерти), Степан Грушовський (в пам'ять проф. Івана Михальцевича і інж. Дмитра Грицая), — Буенос Айрес, Арґентина;
по	50 дол.	Володимир і Звена Романів (на музей в селі Заздрість), Богдан і Теофіля Артимишин (на музей в селі Заздрість), Нік Кошнурук, Ольга Дубик (на музей в селі Заздрість);
по	25 дол.	Люба Мрилоцька, д-р Богдан і Люба Сілецькі, Іванна Семенина, Олена Ощипко;
по	20 дол.	Анна Король, Олег Т. Ратич, Уляна Лоза;
	10 дол.	Д. Куцій.

Українське Патріярхальне Товариство, Відділ: Баффало, Н. Й. — Оксана Бережницька — (голова).

595 дол. — зі збірки Відділу за 1994 рік.

В пам'ять бл. п. Степана Душенка зложили:

	30 дол.	мґр Уляна Лоза;
	25 дол.	Зенон і Марія Боднарські;
по	20 дол.	Люба Цьолко, Василь і Ольга Бейґер, Оксана Бережницька.

В пам'ять бл. п. Ірини Погаратної

20 дол. зложив чоловік Микола Погаратний.

Переслав о. Петро Стецюк, Торонто, Канада:

250 дол.	Сестрицтво Пресвятої Богородиці, Парма, Огайо;
50 дол.	Теофіль і Евгенія Гумницькі, Вінніпеґ, Канада.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім жертводавцям і збірщикам. Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS № 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Elkins Park, PA 19027

Відбуваються пластові табори на „Новому Соколі”

44-ті з черги пластові табори на „Новому Соколі” проходять добре. Ця перша пластова оселя в Америці завдяки природній красі з лагідним рельєфом горбків з трьома потоками, лісом смерек та дубини, притягає своїх любителів — пластових дітей та молодь із різних міст українського поселення ЗСА і Канади, щоб у таборовій школі, у дружній атмосфері, набираючи фізичних сил, загартуватись відпорністю до чужих нездорових й брудних впливів, поглибити національне духове знання в пошані та любовІ до всього, що рідне.

„Новий Сокіл” невеликий. Стоїть немов на курячій лапці, красою — немов чудова писанка. В цьому році фреквенція доволі обнизилась, особливо юнацького віку, як рівнож виринула проблема з обсадою досвідченими виховниками і тому табір юнацький проходить системою коедукаційною з одним проводом.

Табори новацтва в числі 70 проходять жваво й бадьоро. Старше новацтво, яке є у підготові переходу до юнацтва, є приміщені у трьох великих шатрах. При гарній погоді 8-го липня в пополудневих годинах відбулося відкриття, започатковане Св. Літургією, яку відслужив о. Мар'ян Процик.

Табором юнацьким, проводить пл. сен. Ліза Чмола з бунчужною Діяною Дергак та писарем Марком Янішевським. Їхній табір проходить під назвою „Сходи до небес”. Комендантою табору новачок є ст. пл. Оксана Ласовська, бунчужною ст. пл. Ліда Пашковська, писарем — Тамара Ганкевич, в булаві сестричок є Рома Конецька, Ліля Мінкевич і Лариса Куликівська.

Табір новаків є в руках ст. пл. Данила Бутенка з бунчужним-гетьманським скобом Марком Матлою та писарем Євгеном Лоєм. Булава братчиків — Тарас Тютинник, Данило Пашковський, Адріян Депутат, підб. Павло Леван та братчик Славко.

Окружна Таборова Комісія (ОТК) в особах пл. сен. Мака Стасюка — голови оселі, Богданки Долішної-Тисовської, Христини Коновки та братчика Славка, являються керуючим чинником таборової машини.

Медичний догляд першої допомоги виконує Су Шмит. Важливу кулінарну ділянку виконують мами дітей під головством пл. сен. Марти Стасюк.

Спека, яка опанувала цілу країну, не оминає і наш „Новий Сокіл”. У цій „війні” табори перемагають, користаючи із приємної холодної водички великого модерного басейну, купаючись надпрограмовими годинами. В програмах таборів до особливих гутірок різних тем у слові та практично, запрошені ряд викладачів, включно з показом виставки українських вишивок у виконанні Ігоря Чмоли, який як вишивальник-мистець в кільканадцяти годинах буде вчити вишивати. В неділю, 16-го липня, табори відвідали ветерани-спортсмени України в числі 12 осіб. Це була дуже мила зустріч. Вони ділилися своїми спортовими осягами, розповідали про себе, запрошували відвідати любу Україну. Учасники таборів в подяці нагородили їх співом по окремих таборах та поясненням про працю пластової організації. Ця зустріч була дуже корисною.

Табір „Пташат” в числі 30 осіб відбудеться в третьому тижні таборів. У тому часі члени таборів відвідають могилу 1-го Начального Пластуна Сірого Лева — проф. Северина Левицького. Після таборів зачинається табір кінний.

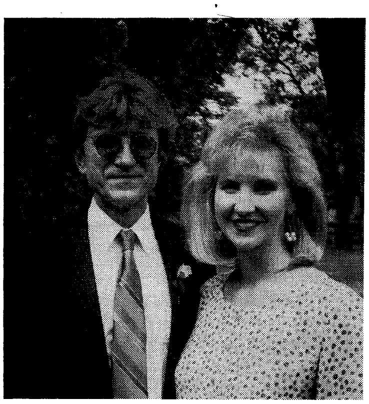
Братчик Славко

„ВСЕСВІТ” — ВІКНО...

(Закінчення зі стор. 2)

белівського лавреата, колюмбійського письменника Ґабрієля Ґарсія Маркеса та „Нестерпна легкість буття” славного на весь світ сучасного чеського письменника Мілана Кунде-ри. Давно вже не мала я такої приємности від доброї белетристики, від занурення в соковиту рідну українську мову. Бо якщо друковані в цьому ж році переклади з англійської, як, скажімо, „Дослідження історії” Арнолда Тойнбі, або драму „Не боюсь Вірджінії Вулф” Едварда Олбі, я волію читати в англійському оригінали, то переклади з мов мені незнайомих я таки з більшою приємністю і з подвійною користю для себе читаю радше українською мовою. Журнал „Всесвіт” віддавна робить добру роботу: він впливає на поширення української мови серед інтеліґенції України і діяспори, він знайомить і звичайних українських читачів, і українських письменників із надбаннями і течіями світової літератури і тим впливає і підносить рівень також рідної української літератури. Мені найбільше подобається у теперішньому „Всесвіті” факт, що тут затриманий певний балянс і різномаїття: в журналі на першому місці престижна велика література, серйозна літературно-мистецька критика, стара непроминальної вартости клясика, але він знаходить місце і для почитного детективу, і для наукової фантастики, і — часто на закінчення — сатири чи гумрески. Було б добре оживити журнал хронікою культурного життя закордоння, поширити значно відділ рецензій, прикрасити журнал доброю графікою, оригінальними карикатурами. Боротьба за виживання в умовах постійної економічної кризи — нелегка. Перед „Всесвітом” постають ще й нові труднощі у зв'язку з міжнародними договорами про авторське право. Але я хочу вірити, що все це вдасться „Всесвітові” подолати. Моє життя було б значно біднішим, якби в ньому забракло раптом „Всесвіту”. Цей журнал — це пашпорт України на в'їзд у престижне товариство світової культури. „Всесвіт” заслуговує на широку підтримку зацікавлених українською культурою меценатів, але передусім він заслуговує на більшу кількість читачів і передплатників з-поміж громадян заокеанської України.

Четверте покоління лікарів

Д-р Христина Кордуба-Захаріясевич з хресним батьком д-ром Олександром Лебедовичем.

Одержанням диплому доктора медицини Христина Кордуба-Захаріясевич не тільки успішно закінчила етап медичного вишколу, але й стала 4-им поколінням лікарів у родині.

Христина є дочкою Світлани з Лебедовичів та інж. Богдана Коруби, і дружиною інж. Андрія Захаріясевича. З відзначенням та як ко-валедикторіян закінчила середню школу Айзенгавер в Шелбі Тавншип, Миш. Там була головою шкільного проводу та членом проводів академічних, товариських і спортових організацій. Вона — член Пласту та абітурієнтка „Рідної Школи“ українознавства у Воррен. Під час студій „прімед“ в університеті Мишиген Христина була активною в жіночому гурті Альфа Зі Дельта (президент, член окружної ради, голова комітетів), в українській студентській громаді (касир) та рядах інших студентських організацій. Після отримання диплому бакалавра з Мишиґенського університету в Енн Арбор Христина продовжила медичні студії на університеті стейту Мишиген у Ленсінґ, де здобула диплом доктора медицини у травні 1994 року. Тепер продовжує резидентуру та спеціялізацію в психіятрії в головному шпиталі ім. Генрі Форда у Дітройті.

Як згадано, д-р Христина стала четвертим поколінням лікарів в родині по стороні мами. Батька сторона — це інженери, і цю професію вибрали сестри Христини: Діянна (механічний інженер), замужня за адвокатом Михайлом Савицьким, та Наталка (електронічний інженер). Вуйки, д-р Міляс, д-р Віктор та хресний батько, д-р Олександер Лебедовичі передували та помогли порадами та заохочуванням.

Дід, д-р Омелян, та баба, д-р Ксеня (з Яновичів) Лебедовичі були взірцевими прикладами лікарської гуманности — на скитальщині все мали час помагати громаді професійно, фінансово та морально.

Прадіди, д-р Володимир Лебедович з Мостиськ та д-р Володимир Янович зі Станиславова, самовіддано працювали для громади. Д-р Володимир Лебедович постійно відкривав клініку для безплатної медичної опіки бідним та немічним в околиці Мостиськ. В тім жертвенно помагали йому та продовжували його працю син, д-р Омелян, та з часом невістка, д-р Ксеня. Д-р В. Янович був знаний з громадської праці в товаристві „Просвіта“, із своєї діяльности в боротьбі проти алкоголізму, та із заснування і уділення стипендій на університетські та медичні студії нашим учням.

Одержавши лікарський диплом, д-р Христина не тільки продовжує родинну професію, але, як прадіди, діди та вуйки, також жертвує частину професійної праці для добра суспільности та немічних. Незадовго їй доможуть в медичній праці інші члени четвертого покоління лікарів: кузени Марко Казевич (ортопедична хірургія), Міка Лебедович (медицина) та Віктор Лебедович-мол. (дентистика).

Б.К.

В пам'ять
АНТОНА ШУМЕЙКО
колишнього члена Головного Уряду УНСоюзу,
якого Бог недавно покликав на вічний спочинок
замість квітів на Його свіжу могилу зложено
пожертву на Український Музей в Ню Йорку.

Дружині покійного Вірі Шумейко і цілій родині складаємо наші щирі співчуття.

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 18-го липня 1995 р. в Норт Порт, Фла. відійшов у вічність

бл. п.

ІВАН ФЕДАК

нар. 10-го квітня 1916 р. в с. Воля, біля Самбора.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 20-го липня 1995 р. в українській католицькій церкві Введення в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фла. і похований на цвинтарі у Venice Memorial, Venice, FL.

Просять про молитви залишені в смутку:

дружина	**— ЕВГЕНІЯ**
син	**— ЛЮБОМИР з дружиною МАРІЄЮ**
син	**— ЗЕНОН з дружиною РОЗМЕРІ та дітьми: ІВАНОМ, ДЖЕНІСОМ, РОЗМЕРІ та**

ближча і дальша родина в Україні й ЗСА.

Вічна йому пам'ять!

Пожертви у пам'ять покійного просимо складати на Сиротинець у Львові через Союз Українок Америки.

Музичний...

(Закінчення зі стор. 2)

гатьох українських поетів, що виконувались не раз на наших естрадах.

Проф. Роман Бородієвич дотримується у своїй музичній творчості принципів клясично-романтичного стилю, проте вводячи у структуру його композицій зрізничковану тональну лінію й сучасну індивідуальну інтерпретацію. Шляхом приключевих змін тонацій, частого вжитку півтонних ходів, провідних ляйтмотивів і мелодійних урізноманітнень, він добивається несподіваних ефектів і драматичного наснаження.

Зважаючи на велику пильність і творчу плодовитість Романа Бородієвича, доводиться призадуматись, чому його композиторська спадщина не стала загальновідомою? Причин того треба шукати у специфічних труднощах для композиторської праці в діяспорі, як і не меншою мірою в сучасній Україні, а теж у характері композитора. Із-за вродженої собі особистої скромности й філософічних, непрактичних нахилів, мистець тонів Роман Бородієвич, висловлюючись фразою польського поета Яна Кохановського, „компонує собі й Музам”. Належно доцінюють його працю покищо в колі любителів мелодійно-вдумливої творчости одного з небагатьох піонерів рідної музичної діяльности в діяспорі. Ми все ж віримо, що день загальної оцінки його музичного доробку недалекий.

У Свободі ч. 131 четвер 13-го липня 1995 р. в некролозі **бл. п. Анни Мох** подано з роду Іванків, а має бути з роду Іванців.

Ділюся сумною вісткою, що 4-го липня 1995 р. упокоїлася в Бозі моя найдорожча МАМЦЯ

бл. п.

ОКСАНА МИГАЛЬ
з дому ТЕРЛЕЦЬКА

вдова по бл. п. д-рові Володимирові

Горем прибиті:

син	**— ВОЛОДИМИР**
сестра	**— НАТАЛКА з сином БОГДАНОМ**
братова	**— НАДІЯ з доньками ЛІДОЮ і ХРИСТИНОЮ**
сестрінки	**— ЛЕВКО з родиною**
	— ІРЕНА з родиною
	— ХРИСТИНА з родиною
	— ЛІЗА з родиною
	— ДАНКО з родиною
кузини	**— д-р ЗЕНОН з родиною**
	— д-р ЛІДА з родиною
	— д-р МАРІЯН з родиною
	— ЮЛІЯНА з родиною
шваґерки	**— ІРЕНА з родиною**
	— СТЕФАНІЯ
	— ВАСИЛЬ з родиною

і дальша родина в ЗСА, Україні, Канаді і Польщі.

ПОХОРОННІ обряди почалися в четвер 6-го липня 1995 р. Панахидою в похоронному заведенні Свансон у місті Воррен, яку відправили декан о. монс. Лазар, о. Скасків і о. Гикавий. В п'ятницю 7-го липня рано перевезено тіло покійної до церкви св. Йосафата, де о. Гикавий почав відправу похорону при численній участи парафіян, яку закінчено перевезенням тіла покійної на цвинтар св. Духа.

Дякую Всеч. отцям за молитви і відслуження похоронних обрядів зокрема о. Гикавому за пращальні слова.

Всім що потрудились відпровадити мою покійну маму на її місце спокою і своїми щирими датками відзначили так сумну для мене подію.

Всім вам від нас щире Спаси Боже!

Вічна їй пам'ять!

З болем серця повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 7-го червня 1995 р. в Голливуд, Фла. відійшла у вічність на 83-му році свого трудолюбного життя

бл. п.
добродійка

МАРІЯ АННА ОПОКА
з дому ЗАЯЦЬ

вдова по бл. п. о. протоієреєві ЛЕВОВІ, довголітня вчителька в Україні

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почалися в суботу 10-го червня 1995 р. в українській православній церкві св. Миколая в Купер Сити, Фла. Опісля тіло покійної перевезено до С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де в понеділок Зелених Свят, 12-го червня 1995 р. після відправ у церкві св. Андрія Первозванного похоронено покійну біля її чоловіка, о. ЛЕВА ОПОКИ.

У глибокому смутку:

син	**— ОЛЕГ із дружиною ІРЕНОЮ і дітьми МИХАСЕМ і ЛІСОЮ, ЗСА**
сестри	**— СТЕФАНІЯ ЦВЯХ із родиною, Україна**
	— ЕВГЕНІЯ БАРИЦЬКА з родиною, Канада
	— ЛІДІЯ ЧАЙКОВСЬКА з родиною, ЗСА
	— ОЛЬГА ПАЛАТАШ із родиною, ЗСА
	— ІРЕНА СЕНИК із родиною, Канада
братанок	**— МИХАЙЛО ЗАЯЦЬ, Канада**
швагрова	**— ОЛЬГА ГНАТИК із родиною, ЗСА**
приятелька	**— ЛІДІЯ ЛУГОВА, Канада**

та ближча і дальша родина у ЗСА, Канаді й Україні.

Вічна їй пам'ять!

Сердечна подяка всім, що зложили пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля в пам'ять покійної.

У ПОНЕДІЛОК, 24-ГО ЛИПНЯ, президент Билл Клінтон у своїй промові в Білому Домі до представників хлопців-середньошкільників з цілої країни обіцяв, що буде виступати проти конгресового бюджетного пляну та закинув республіканцям, що у своїх намаганнях збалянсувати державний бюджет у наступних семи роках вони мають на думці відкинути існуючі конечні державні програми. Цю промову Президента його прибічники назвали одною із цілої серії призначеної для пропаганди проти бюджетних плянів республіканців. Для цього Б. Клінтон вибрав такі спільні ділянки як освіта, медичне забезпечення і охорона довкілля

КИЇВСЬКІ ГАЗЕТИ повідомили, що в Ґалерії Мистецтв Університету „Києво-Могилянська Академія" відбулася врочиста церемонія зустрічі „Весак" — свято народження, осяяння і паранірвани Будди Шакіямуні. Ініціятором свята був Київський центр вивчення буддизму. Церемонією керував гість з Японії Торосава-сан, представник релігійного братства Ніґонзін Ніґодзі. Програма свята включала вшанування Трьох Скарбів (Будди, Дгарми і Санґхі), молитву про каяття і очищення минулої карми, читання священних буддійських текстів, вживання пахощів і роззкидання живих квітів. Буквально три-чотири роки тому про буддизм в Україні мало хто знав, а тепер там вже діє 21 буддійський монастир і щонайменше 50 буддійських громад.

ЩОРІЧНА ПАҐУОШСЬКА конференція під гаслом „До миру без ядерної зброї" вперше проходить у Гірошімі — місті, на яке 50 років тому скинуто першу атомову бомбу. У конференції беруть участь 165 вчених і громадських діячів зі 46 країн. Протягом шести днів її учасники обговорять різні аспекти впливу ядерної зброї на людство і довкілля, проблеми ООН напередодні її 50-ліття, а також відзначать 40-річчя „маніфесту Рассела—Айнштайна", з якого почався Паґуошський рух. Як відомо, в 1955 році англійський філософ Бертранд Рассел, французький фізик-атомник Фредерік Жоліо-Кюрі і автор теорії відносности Альберт Айнштайн опрлюднили маніфест, в якому висловили занепокоєння з приводу загрози, що її несе світовій цивілізації ядерна зброя.

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1995

Субота — 29-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Хор „Думка" з Ню Йорку
10:00 веч. ЗАБАВА — „Відлуння"

Субота — 5-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Ансамбль „Кобзарі" при Капелі бандуристів у Дітройті
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра „Водограй"

Неділя — 6-го серпня ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Субота — 12-го серпня 8:30 веч. „ВЕЧІР СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ" *Учасники:* — Ліда Гаврилюк, Оксана Борбич-Кордуба,Олесь Кузишин, Богдан Кузишин, Юрій Турчин.
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна"

Субота — 19-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Кінцевий виступ учасників майстерні Українського Народного Танцю на Союзівці.
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська;
Оля Ходоба-Фриз
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Бурлаки"
11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1996"

Неділя — 20-го серпня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
Марія Крушельницька — фортепіяно
Лідія Шутко — скрипка

Субота —26-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокально-інструментальний ансамбль „Відлуння"
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Відлуння"

ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ

П'ятниця — 1-го вересня 10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Львів'яни"

Субота — 2-го вересня 8:30 веч. КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ АНСАМБЛІ — ТОРОНТО
Чоловічий хор „Оріон", Дівочий хор „Левада", Оркестра „Авангард" —
Мистецький керівник і диригент — мгр. Василь Кардаш
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Темпо" і „Фата Морґана"

Неділя — 3-го вересня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ АНСАМБЛІ — Торонто; 8:30 веч. КОНЦЕРТ, Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни"
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Фата Морґана"
„Темпо" — *Конферансьє: Оля Ходоба-Фриз*
Щоп'ятниці: Товариська зустріч/забава — оркестра „Львів'яни"

ЛІТНІ ВИСТАВКИ — 1995

1-2-го липня — Евгенія Воробкевич — ґердани і вишивки; Хризанта Гентиш — різноманітні картини з України і діяспори; Софія Зелик — кераміка і писанки; Володимира Васічко — картини і акварелі.
8-9-го липня — Зеновія Гулей — оригінальні тканини
15-16-го липня — Володимир Вороньок — картини
21 -22-го липня — Андрій Хомик — малярство на склі
5-6-го серпня — Зенон Голубець — плоскорізьби
12-13-го серпня — Дарія Ганушевська — українська народна кераміка трипільського і гуцульського стилю
19-20-го серпня — Ярема Козак — мистецькі праці Юрія, Яреми та Едварда (ЕКО) Козаків
1-14-го вересня — Олександер Ткаченко — різноманітні картини; Марійка Сохан-Тимець — ювелірні вироби; Євшан — музичні твори; Ігор Дяченко — графіка, одежа і картини; Еленора та Ігор Білинські — малюнки на склі та інші художники.

Сироти у Львові отримали 40 зимових курточок

10-го липня 1994 року упокоїлась в Бозі д-р Лідія Голіната. Вшановуючи її пам'ять, родина і друзі зложили 1,080 дол. для дітей зі сиротинця у Львові.

Знаючи від директорки цього сиротинця Марії Черник як дуже діти (особливо шкільного віку) потребують зимових курточок, донька і зять покійної Марія і Йосиф Винарчуки закупили за ці гроші 40 курток.

Завезла куртки до Львова Таїса Богданська і особисто передала їх дітям. Треба було бачити щасливі, усміхнені личка, як вони ці куртки приміряювали, котра найкраще на їхній зріст відповідає.

Недавно М. і Й. Винарчуки отримали зі Львова дві знимки і листа такого змісту:

Високоповажні п. Марія і п. Йосифе!

"Хочу висловити Вам свою щиру вдяку за такий щедрий дарунок для наших дітей-сиріт. Ви знаєте, яка то є велика поміч для нас. Дітей стає щораз більше. Тепер ми вже маємо 116 дітей. Курточки є дуже гарні. Діти коли приходять до церкви, то на них всі люди задивляються, такі вони гарні.

Хай Господь Бог Вам винагородить за все, а Вашій покійній мамі дасть царство небесне.

А я особисто щиро дякую. Це для мене велика допомога, а дітям радість. Діти завжди моляться за наших добродіїв. Коли прийдете до Львова, заходьте до нас, ми будемо Вам дуже раді.

Щиро вдячні Марія Черник і діти з дитячого сиротинця.

Т. Б.

Парафія в Ню Гейвені

5-го липня українська православна церква св. Покрови в Ню Гейвені гостила в себе спеціальних олімпійців України. Парафіяни привезли до церкви 120 олімпійців і шість тренерів з Єйльского університету, де вони мешкали.

В залі парафіяни зустріли гостей оплесками. Сестрицтво приготувало вечерю. Вступне слово виголосила Анна Боровик, яка передала слово голові парафіяльного уряду П. Корнієнкові. Він привітав гостей від усієї парафії. Молитву провів отець з сусідньої парафії св. Тройці А. Яковченко, наш настоятель М. Гупняк був відсутній.

Після вечері гості оглянули церкву, хор відспівав „Боже великий" і „Ще не вмерла Україна"

Кожному олімпійцеві і тренерам вручено подарунки, як також пожертви від парафіян. Хоч така допомога не задовільнить всіх їхніх потреб, але бодай трохи облегшить їхню долю. Від гостей привітав всіх головний тренер, депутат Верховної Ради В. Черепков.

Всі присутні були раді гостям з України і розмови точились до пізнього вечора, потім парафіяни відвезли гостей „додому", в Єйльский університет.

Н. Н.

ЦИМИ ДНЯМИ на території меморіялу у Пляцензее під Берліном відбулася урочиста церемонія покладення вінків до могил німецьких антифашистів, які 20-го липня 1944 року організували атентат на Гітлера. Виступаючи перед присутніми, голова Федерального конституційного суду Ютта Лімбах назвала тодішню спробу повстати проти нацизму „закликом до постійної пильности, спалахом сумління в найтемніший період німецької історії". Вона підкреслила, що „поваги гідний кожний, хто протестував проти антилюдяности у формі законів і наказів". Канцлер Німеччини Гельмут Коль у спеціяльній заяві з приводу 51-ої річниці атентату на Гітлера виокремив думку про те, що „кожен, хто вважає себе демократом, повинен рішуче боротися з ідеологічним фанатизмом, за зміцнення вільного і демократичного ладу".

ОЦІНЮЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1)

січка , яка майже ніяк не вплинула на економічну ситуацію в Україні. Над цим треба думати. І я думаю, що осінь дасть Верховній Раді останній шанс".

Володимир Моісеєнко, фракція "Комуністи": "Головною подією було підписання антиконституційного конституційного договору між Президентом та групою депутатів, які на той час мали більшість, але не мали конституційної більшости для вирішення таких питань. Це й визначило зміст усієї сесії, починаючи від її відкриття... Власне кажучи, відбувся антиконституційний державний переворот: були усунуті від реальної державної влади ради, система рад. Думаю, що 'ліві' сили докладуть усіх зусиль, аби конституційність і воля народу були відновлені".

Валентина Гошовська з депутатської групи "Аграрники України": "Негативним, звісно, є неухвалення низки дуже важливих законів про внесення змін до земельного кодексу та щодо приватизації в агропромисловому комплексі".

Наталія Вітренко від фракції соціялістів: "Задоволення від роботи нема... Такі недолугі результати сесії виклинані, перш за все, законом про владу. Нас затягнули в це болото і ми в ньому коперсалися кілька місяців".

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

важливіше — це підручники і термінологія, тому ми створили при Т-ві „Просвіта" термінілогічну групу, а цю важливу працю зорганізував окремий комітет стандартизації технічних висловів під проводом академіка Володимира Перкача. Мусите знати, що були вже три термінологічні конгреси, але ініціятива стандартизації термінів вийшла таки зі Львова.

— Чи однак у всіх вищих школах у Львові уведено обов'язок української мови на ділі — чи лише на папері?

— Українська мова є мовою викладовою в усіх вищих школах Львова, а для тих викладачів, що її не знали були окремі курси. На нашій політехніці є зорганізована навіть катедра української мови і літератури. Але все це не вистачає, якщо не буде підручників українською мовою. І це я уважаю найголовнішою проблемою. Мені відомо скільки таких підручників є у різних школах. Ось Медичний Інститут подав, що їхньої літератури є 3-5 відсотків українською мовою, а наша політехніка має 8-10 відс. підручників українською мовою — чи це може задоволити нас усіх? Тому я уважаю, що проблема підручників для вищих шкіл українською мовою стоїть дуже різко і це проблема не одного навчального закладу, а це проблема державного розміру. Бо як довго студенти будуть вчитися із російських підручників, так довго українська мова не буде для них повновартісною.

— Чи ви, як голова „Просвіти" на політехніці мали нагоду тут у нас про це говорити?

— Ні, я сюди приїхала приватно, до родини, але ось ви дали мені можливість висловити мої думки на цю тему тепер через „Свободу" до широкої маси українців у діяспорі. Бо я уважаю, що тільки ви можете тому лихові зарадити. Знаю як щиро та широко ви тут відгукнулися на справу видання українських підручників для початкових шкіл. Це безумовно дуже важливе, але як довго ми не будемо мати таких для вищих шкіл, українізація буде іти слимачим кроком, а студенти не будуть почуватися повноварттісними українцями, якщо у них буде повний брак засобу, слів у їхніх професіях і будуть далі навчатися російською мовою. „Просвіта" виробила програму видавання фахової літератури українською мовою, але немає фондів, щоб її видати, ба навіть немає можливости заплатити гонорарі тим, що над піготовою підручників працюють. А тепер Росія заливає своєю літературою Україну, а впровадження російської мови як „офіційної", ніяк не поможе.

От і ціла праця „Просвіти" та тих, що підготовляють підручники, спирається на ентузіястах, а таких, здається, не дуже багато.

— Ми певні однак, що він до них належите і коли слухаємо вашої ентузіястичної розповіді та вашого переконання, що саме є найважливіше під цю пору для вищих шкіл, а зокрема для Львівської Політехніки, яка вам своїть найближче, то віримо, що ви можете багато здобути.